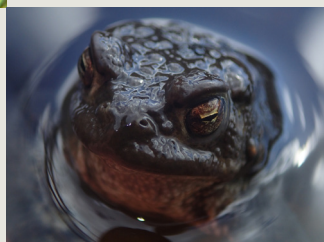

Grodkollen

- Grodperspektiv på Stockholm

Stockholms
stad

The Capital of Scandinavia

Projekt Grodkollen

Stockholms stad har sedan 2005 anlagt stadsnära groddammar för att gynna grodor och den mångfald av organismer som är knutna till småvatten. Totalt har mer än trettio dammar och våtmarker anlagts eller restaurerats på olika platser runt om i Stockholms stad de senaste åren. Projektet stöds av statliga medel för lokal naturvård – LONA samt miljömiljarden.

Groddjur i Stockholm

I Sverige finns det 13 arter varav de flesta återfinns i Södra delarna av landet. I Stockholm kan man hitta fem arter: vanlig padda, vanlig groda, åkergroda, större- och mindre vattensalamander. Idag är åkergroda och större vattensalamander de mest sällsynta.

Fridlysning

Alla Stockholms groddjur är fridlysta. Man får dock ta upp och studera djuren om de sätts tillbaka på fångstplatsen. Även begränsad insamling av rom och yngel är tillåtet, men efter yngelstadiet ska de återsättas där de insamlades. Undanag är större vattensalamander, som inte får fångas alls.

Vid Långholmens bergsdamm fälls flera träd för att få in mer solljus till dammen.

En vanlig groda kikar fram vid en av dammarna på Långholmen.

Större vattensalamander, hane i lekdräkt.

Åkergroda, hane i lekdräkt.

Dammen som barnkammare

Groddjuren är beroende av fiskfria småvatten för sin fortplantning. På våren när isen smälter vaknar de från frostfria gömställen där de har övervintrat och vandrar till vatten för att para sig.

Groddjurens lek

Hanarna av grodor och paddor kväker för att locka till sig honor och varje art har ett speciellt läte. Hanen klamrar sig fast på honans rygg tills hon lägger sin rom i vattnet, vilken han då befruktar. Rommen läggs i grunt vatten som värms upp snabbt på våren. Efter ungefär en vecka kläcks rommen och ynglen börjar kort därefter simma omkring och äta alger och växtdelar. Grodynglen utvecklas snabbt tills de under sommaren kan lämna vattnet som små grodor.

Vattensalamanderhanen utvecklar under våren en vacker kontrastrik lekdräkt med kam längst ryggen och svansen. Han uppvaktar med en dans och fläktar lockande doftämnen mot honan. Efter parningen lägger honan äggen ett och ett in i vattenväxter. Salamanderynglen lever av små kryp och andas genom buskiga gälar som sitter i nacken. När de lämnar vattnet efter sommaren har gälarna återbildats och salamandrarna är redo för ett liv på land.

Vad kan jag göra?

För dig som vill hjälpa Stockholms grodor finns det flera sätt som du kan engagera dig på:

- Gå med i en faddergrupp grodkollen.se
- Rapportera om du ser en groda! Gör detta på grodkollen.se eller genom appen grodguiden
- Använda hashtaggen #Grodkollen på sociala medier
- Delta i inventeringsprojekt
- Hålla rent från skräp
- Rensa sly eller annan igenväxande vegetation
- Hjälpa till att bygga en "grodbygga" eller spång
- Arrangera guidningar
- Anlägga en damm i din trädgård

Spaning på natten är ett bra sätt att se groddjur på nära håll

Varför grodor?

Grodorna har en dramatisk livscykel och deras utveckling från yngel till groda påminner om fyrfotadjurens tidiga utveckling då det tog steget upp på land. De lever för det mesta ett undanskymt liv, gömda på fuktiga och skuggiga platser. Endast vid vissa tider av året och vid viss väderlek blir det uppenbart hur många de kan vara. Även i Stockholms parker och närnatur kan de leva och frodas om bara de rätta förutsättningarna finns. Dessutom är få miljöer så fulla av liv som en damm. Genom att bevara groddjur får man en stor mångfald av arter på köpet, de är s.k. paraplyarter.

Vilka födelar innebär groddjur och dammar?

- Ekosystemtjänster
- Paraplyarter
- Indikatorarter
- Biologisk mångfald
- Konnektivitet
- Pedagogiska värden

Vad är Grodkollen?

Grodkollen är ett initiativ för att bevara groddjur i Stockholm stads närnatur. Projektet är ett samarbete mellan Stockholms stad, föreningsliv och allmänheten. Webbplatsen grodkollen.se är en informationskälla och forum för alla grodintresserade.

Grodkollens delprojekt:

1. Utveckling av webbsida för informationsutbyte om groddjur
2. Återetablering av särskilt skyddsvärda groddjursarter
3. Habitatförbättrande åtgärder på prioriterade lokaler
4. Organisering av faddergrupper för groddjurslokaler
5. Information och tillgänglighet
6. Inventering och populationsövervakning

Websidan www.grodkollen.se

Hemsidans huvudfunktioner är:

- Informationskälla om Stockholms groddjur och de nya dammarna
- Forum för alla med intresse och engagemang för groddjur och natur.
- Samla observationsrapporter
- Organisera faddergrupper

Inventeringar

För att öka kännedomen om var groddjur finns i Stockholms stad, ingår det som en viktig del av Godkollens arbete att uppmuntra till och sprida information om behovet av rapportering av groddjursobservationer. På så sätt hoppas Grodkollen bidra till att höja kunskapsläget och förbättra bevarandemöjligheterna av groddjur i Staden. Detta är ett så kallat "citizen science"-projekt och rapporterna ska slutligen samlas i Artportalen.

Den stora romräkningen

Utöver att ha kännedom om var groddjur förekommer är det av avgörande betydelse för det fortsatta bevarandearbetet att veta om de blir fler eller färre. Därför har Grodkollen startat projektet "Den stora romräkningen".

För att hjälpa intresserade personer att kunna bidra i detta projekt har en workshop i inventeringsmetodik hållits våren 2016. Under denna förevisades bland annat de bästa sätten att följa grodpopulationers utveckling genom att räkna deras romsamlingar om våren. I regel lägger varje hona endast en romsamling därför är antalet romsamlingar en god indikation på hur många individer som deltagit i leken. Då grodor ofta lägger sina romsamlingar tätt ihop kan det vara svårt att räkna enskilda romklumpar. Då kan man istället mäta den yta som är täckt av rom.

För att följa populationsutvecklingen hos grodor räknas antalet romsamlingar (bilden i mitten). Delta i projektet "Den stora romräkningen" och bidra till bevarandet av våra groddjur.

Habitatförbättrande åtgärder

Groddjuren har på många platser i Stockholm blivit ovanliga och vissa känsliga arter har lokalt försvunnit helt. Dammar har fyllts igen eller dikats ut, spridningsvägar har begränsats eller blockerats på grund av vägar och trafik och fuktiga miljöer har dränerats. För att på sikt kunna ha kvar Stockholms samtliga fem groddjursarter krävs bland annat åtgärder för restaurering och nyetablering av småvatten.

Nya dammar i Stockholm

Grodkollen har samarbetat med flera aktörer för att anlägga totalt fem nya dammar. Två av dessa har anlagts i Bromma för att gynna den större vattensalamandern i Judarnskogens respektive Kyrksjölötens naturreservat. Planeringen av dessa gjordes inom ramen för Grodkollen och anläggningen finansierades av Bromma Stadsdelsförvaltning. Redan nu, kort efter anläggandet, har flera groddjursarter setts i och kring dessa två nya dammar!

Tre nya dammar har anlagts på Skönstaholmsfältet i södra Stockholm. Med de nya dammarna finns utmärkta förutsättningar för de grodor som förr om åren levde här att återetablera sig. Förhoppningsvis kommer Skönstaholmsfältet myllra av grodor och annan våtmarksrelaterad flora och fauna inom en snar framtid! Andra åtgärder som utförts är trädfällning, städning och plantering av växter vid dammarna på Långholmen och rensning av kaveldun i Kyrksjödammen.

Vid Sofiebergssdammen, Långholmen, läggs kokosfibernatta ut samt växtmattor bestående av vanlig strandvegetation. Även näckrosor planterades ut i dammen med hjälp av volontärer.

Återetablering av större vattensalamander

För att bevara den större vattensalamandern har Judarskogen och Kyrksjölöten i Bromma utpekats som Natura 2000-områden. De inventeringar som har gjorts har tyvärr visat att salamandern försvunnit från dessa områden. En lyckad återinplantering av den känsliga arten gjordes år 2009 i Judarskogens Natura 2000-område i ett samarbete mellan Länsstyrelsen och staden. För att nå målet om en gynnsam bevarandestatus för den större vattensalamandern har arbetet med detta fortsatt inom projekt Grodkollen. Samma metod som användes med stor framgång i Judarskogen har nu använts för att få tillbaka den större vattensalamandern till Kyrksjölötens Natura 2000-områden.

Kyrksjödammen

Under våren 2015 flyttades 100 vuxna salamandrar från Olovslunds-dammen till Kyrksjödammen. För att dom skulle stanna i den nya dammen byggdes ett driftstängsel av medlemmar i Stockholms Herpetologiska Förening. Detta driftstängsel gjorde det också möjligt att samla in de flesta salamandrar när de efter parningen lämnade dammen och återföra dem till Olovslunds-dammen. Hela 372 juvenila salamandrar kunde räknas när de sökte sig från dammen för att etablera sig i området. Om ungefär tre år förväntas dessa ha nått könsmognad och återvända till Kyrksjödammen för att para sig.

Ovan syns en större vattensalamanderhane i lekdräkt. Nedan: Sverker Lovén, Gunilla Hjorth och Magnus Sannebro håller Kyrksjödammen fri från kavedun.

För att fira projektets genomförande hölls den 31 oktober en "salamanderdag" vid Kyrksjödammen. Allmänheten bjöds in och fick lära sig mer om Kyrksjölötens groddjur och återintroduktionsprojektet. Under dagen togs staketet bort och vi passade även på att rensa dammen från kaveldun. Dessutom har två nya dammar anlagts för att säkra artens lokala fortbestånd i Kyrksjölöten respektive Judarnskogen. Genom att på detta sätt skapa fler alternativa leklokaler gynnas hela groddjursfaunan i båda områdena.

Information och tillgänglighet

För att flera stockholmare ska kunna njuta av de drygt 30 dammar som anlagts i Stockholms stad de senaste åren har informationsmaterial om dammarna och projekt Grodkollen tagits fram. Till exempel i form av denna pamflett, en mindre folder och material till de skylthållare som nu finns vid dammarna. Skylthållarna är speciellt utformade för att enkelt kunna byta informationsbladet om det skadas, behöver uppdateras eller specialanpassas. För att öka tillgängligheten har flera av dammarna anlagts nära gångvägar vilket gör dem lätta att upptäcka och ta sig till. Vid några ingår det numera i stadsdelsförvaltningens skötselrutiner att klippa gräset fram emot dammen och att hålla efter vegetationen runtomkring. De stigar som spontant har uppstått runt dammarna visar på deras popularitet bland de människor som rör sig i området.

Oliver Karlöf och Vide Ohlin vid invigningen av Långholmens groddjursdammar. Miljöborgarrådet Katarina Luhr håller tal och släpper symboliskt ut groddrom i Sofiebergssdammen

Förutom skyltar är grodkollen.se en viktig informationskälla, liksom de sociala medier där Grodkollen har en närvaro. Många intresserade har fått svar på sina frågor och funderingar via projektets olika kanaler. På Skönstaholmsfältet har en brygga anlagts. Denna fungerar som observationsplattform och är tillgänglig även för rullstolsbunda och funktionsnedsatta.

Skyltarna finns i A3- och A4-format och berättar om projektet Grodkollen och groddjur i Stockholm

Faddergrupper och guidningar

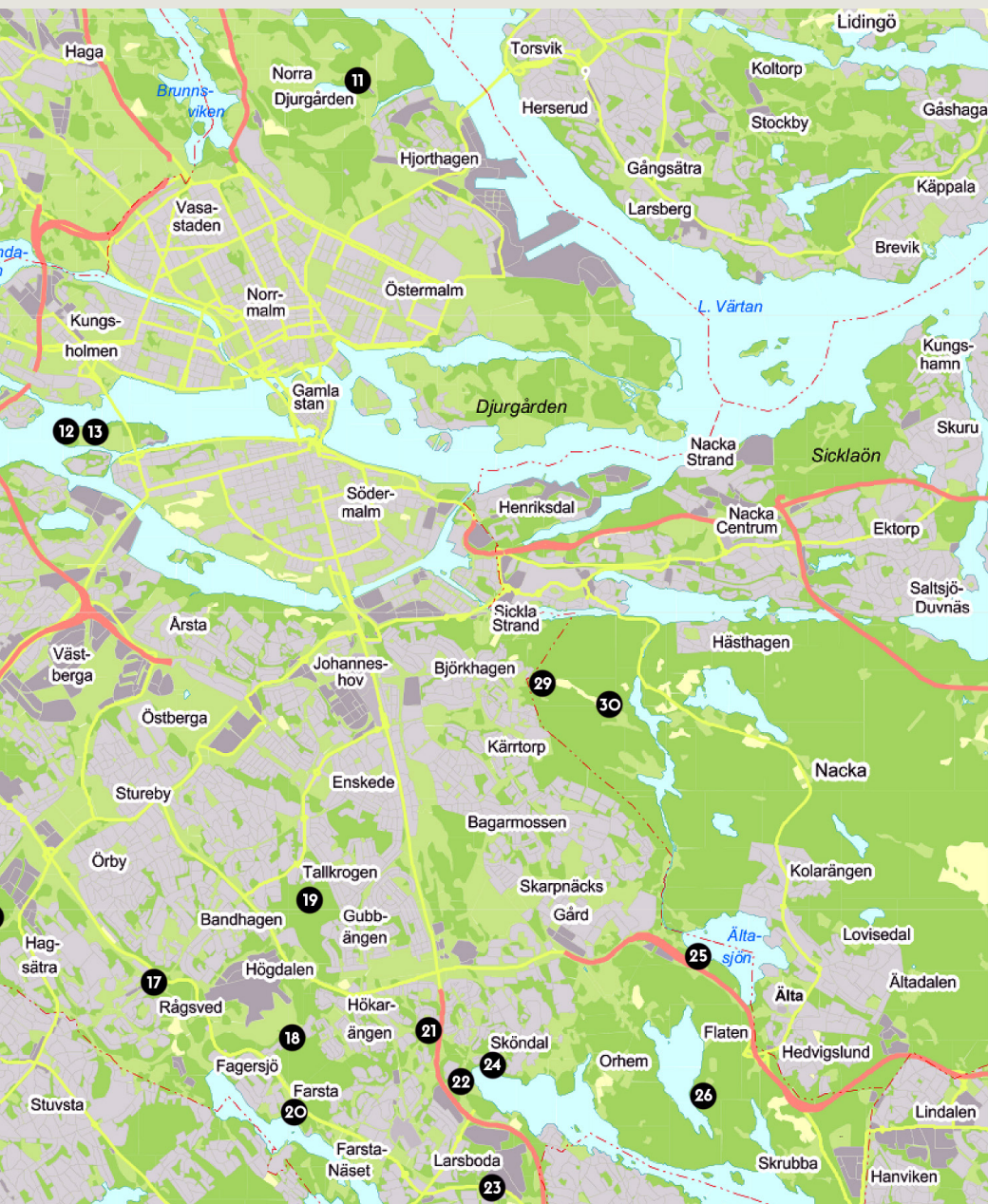
För att göra det möjligt för allmänheten att engagera sig i arbetet med bevarande av Stockholms groddjur organiserar Grodkollen faddergrupper som håller extra koll på dammarna och hjälper till med skötsel som skräpsamling och förhindrande av igenväxning. Dessa faddergrupper kan vara privatpersoner eller skolklasser. Sedan Grodkollen startades våren 2015 har många skolklasser fått guidningar till sina lokala groddammar där de fått lära sig mer om groddjuren och allt annat liv i dammarna. Flera av dem besöker dammarna kontinuerligt vilket ger ett pedagogiskt inslag. Dessa är Grodkollens fadderklasser.

Anlagda groddjursdammar i Stockholm

Bromma	Sid
1. Söderbergakärret	12
2. Kanaandammen	12
3. Kyrksjödammen	12
4. Kolonidammen	13
5. Judarn - Lilla dammen	13
6. Salamanderdammen	13
7. Ryssmurdammen	14
8. Lillsjödammarna	14
9. Ålstensdammen	14
10. Räckstadammen	15
Östermalm	
11. Laduviksdammen	15
Södermalm	
12. Sofiebergsgdammen	15
13. Bergsgdammen	16
Älvsjö	
14. Längsjödammen	16
15. Korskruvsdammen	16
16. Ormkärssdammen	17
Farsta	
17. Cyklopendammen	17
18. Fagersjöskogsdammen	17
19. Majrodammen	18
20. Fagersjödammen	18
21. Skönstaholmsfältets dammar	18
22. Hökarängsdammen	19
23. Forsånwwdammen	19
24. Sköndalsdammen	19
Skarpnäck	
25. Kasbydammen	20
26. Altandammen	20
Rinkeby-Kista	
27. Järva fältets dammar	20
Skärholmen	
28. Skärholmsdammen	21
Nackareservatet	
29. Björkhagendammen	21
30. Dammtorpsdammen	21

Söderbergakärret

Detta kärr ligger vid Söderberga i Räcksta. Det har efter restaureringsåtgärderna blivit en av de bästa lokalerna för vanlig groda i Stockholm.

Grävdes: 2012

Yta: 380 m²

Djup (max/medel): 0,5 m/0,25 m

Tillgänglighet: Nära skogsstig

Groddjur: Vanlig groda

Stadsdel: Bromma

Kanaandammen

Ligger intill Kvarnviks kvarn eller Räcksta kvarn som byggdes 1883 och drevs med hjälp av vatten från Räcksta träsk. För att komma dit tar man tunnelbanan eller bil till Blackeberg och går/åker längst Kanaans väg till vattnet.

Grävdes: 2007

Yta: 30 m²

Djup (max/medel): 1,1 m/0,6 m

Tillgänglighet: Nära bilväg

Groddjur: Mindre vattensalamander

Stadsdel: Bromma

Kyrksjödammen

Dammen ligger på södra sidan av Kyrksjön, nära gångvägen som går runt sjön. Här har större vattensalamander återinplanterats år 2015 och flera andra groddjur trivs bra här sedan tidigare. Har förstörats under 2012

Grävdes: 2007/2012

Yta: 130 m²

Djup (max/medel): 1,2 m/0,65 m

Tillgänglighet: Nära gångväg

Groddjur: Större- och mindre vattensalamander, vanlig groda

Stadsdel: Bromma

Kolonidammen

Dammen ligger vid Kyrksjölöten koloniområde och anlades för att stödja den större vattensalamandern som återinplanterats till Kyrksjölöten år 2015. Vi väntar med spänning på att de första salamandrarna ska flytta in!

Grävdes: 2014

Yta: 70 m²

Djup (max/medel): 0,5 m/0,2 m

Tillgänglighet: Nära gångväg

Groddjur: Vanlig padda

Stadsdel: Bromma

Judarn - Lilla dammen

Mindre damm i närheten av Judarn. Dammen ligger mera skuggat än sin större tvillingdamm, "salamanderdammen", och är delvis omgärdad av ett staket.

Grävdes: 2007

Yta: 30 m²

Djup (max/medel): 1,0 m/0,6 m

Groddjur: Mindre vattensalamander, vanlig groda

Stadsdel: Bromma

Salamanderdammen

Större damm som ligger intill Judarn och är omringad av promenadvänliga stigar. Lättåtkomliga stränder och goda chanser att se både större- och mindre vattensalamander.

Grävdes: 2007

Yta: 200 m²

Djup (max/medel): 1,2 m/0,5 m

Tillgänglighet: Intill stigar

Groddjur: Större vattensalamander samt övriga groddjur.

Stadsdel: Bromma

Ryssmurdammen

Denna damm anlades vintern 2014 för att ytterligare stödja den större vattensalamandern som tidigare återinplanterats till Judarskogen. Redan året därpå hade många groddjur flyttat in.

Grävdes: 2014

Yta: 90 m²

Djup (max/medel): 0,8 m/0,3 m

Tillgänglighet: Nära gångväg

Groddjur: Mindre vattensalamander, vanlig groda

Stadsdel: Bromma

Lillsjödammarna

Två dammar, en större och en mindre, ligger på södra sidan av Lillsjön nära gångvägen. Här leker ett stort antal vanliga grodor på våren. Dammarna håller samma vattennivå som sjön.

Grävdes: 2007

Yta: totalt 450 m²

Djup (max/medel): 0,8m/0,4 m

Tillgänglighet: Nära gångväg

Groddjur: Vanlig groda, vanlig padda

Stadsdel: Bromma

Ålstensdammen

Detta är ett naturligt kärr som höll på att växa igen. Restaureringen har givit goda resultat och dammen sjuder nu av liv. Förutom grodor finns här mycket trollsländor och annat.

Grävdes: 2012

Yta: 130 m²

Djup (max/medel): 1,1 m/0,7 m

Tillgänglighet: Nära gångstig

Groddjur: Vanlig groda

Stadsdel: Bromma

Råckstadammen

Liten damm intill Råcksta träsk. Dammen ligger på ett fält med lövskog och kan lätt besökas om man går längst med Kanaans väg och viker av ned för en sluttning ca 200 m från dess början.

Grävdes: 2007

Yta: 25 m²

Djup (max/medel): 1,1 m/0,4 m

Tillgänglighet: Nära grusväg

Groddjur: Mindre vattensalamander

Stadsdel: Bromma

Laduviksdammen

Laduviksdammen är en av få dammar på Östermalm och ligger på Norra Djurgården intill nordvästra delen av sjön Laduviken. Dammen anlades 2007 under föregående groddjursprojekt "Stockholms nya groddammar".

Grävdes: 2007

Yta: 35 m²

Djup (max/medel): 1,0 m/0,6 m

Tillgänglighet: Nära gångstig

Groddjur: Alla fem arter finns i området.

Stadsdel: Östermalm

Sofiebergsdammen

Dammen ligger nära Sofieberg på Långholmens västra udde i en lund av höga almar. Vanlig groda trivs i dammen. En dammduk av gummi i botten gör att dammen håller vatten hela året.

Grävdes: 2011

Yta: 70 m²

Djup (max/medel): 0,8 m/0,4 m

Tillgänglighet: Nära grusstig

Groddjur: Vanlig groda

Stadsdel: Södermalm

Bergsdammen

Ett naturligt kärr som restaurerats. Kärret ligger i en sänka mellan två bergsknallar på västra Långholmen. Populationen av vanlig groda som finns här har vuxit betydligt sedan restaureringen.

Grävdes: 2011

Yta: 226 m²

Djup (max/medel): 0,8 m/0,3 m

Tillgänglighet: Nära skogsstig

Groddjur: Vanlig groda

Stadsdel: Södermalm

Långsjödammen

Dammen ligger intill Stambanevägen vid Långsjöns södra ände. Grodor och paddor leker i stora antal i dammen och i diken som rinner intill. Bra chanser att se groddjurslek under våren.

Grävdes: 2007

Yta: 52 m²

Djup (max/medel): 0,6 m/0,4 m

Groddjur: Vanlig groda, padda, mindre vattensalamander

Stadsdel: Älvsjö

Korkskruvsdammen

Dammen ligger i kanten av Älvsjöskogens sydvästra del, vid Korkskruvvägen och utgörs av en djuphåla i ett naturligt kärr. Vegetationen domineras av tall och på marken Sphagnum-mossa, blåbär och hjortron.

Grävdes: 2011

Yta: 130 m²

Djup (max/medel): 0,9 m/0,5 m

Tillgänglighet: Nära bilväg

Groddjur: Vanlig groda

Stadsdel: Älvsjö

Ormkärssdammen

Dammen ligger i Östra Älvsjöskogen, även kallat Ormkärsskogen. I området finns höga naturvärden och därtill stora möjligheter till restaureringar för att återfå förlorade värden. Här finns en stor population av vanlig groda.

Grävdes: 2012

Yta: 100 m²

Djup (max/medel): 0,7 m/0,3 m

Tillgänglighet: Nära grusstig

Groddjur: Vanlig groda

Stadsdel: Älvsjö

Cyklopendammen

Den grävda dammen ligger mellan Rågsved och Högdalen, mellan pendeltågsspåret och Magelungsvägen, öster om Rågsvedsvägen. Dammen är grävd i översvåmningszonen längst ett dike vilket ansluter till Magelungsdiket.

Grävdes: 2012

Yta: 65 m²

Djup (max/medel): 1,5 m/0,7 m

Tillgänglighet: Nära gångväg

Groddjur: Mindre vattensalamander

Stadsdel: Farsta

Fagersjödammen

Ligger vid norra Magelungen. Ta första vänster på Havsörinsvägen. Mindre damm som har mindre vattensalamander. Under vissa år kan jätteröksvampar växa talrikt intill dammen.

Grävdes: 2007

Yta: 8 m²

Djup (max/medel): 0,6 m/0,4 m

Tillgänglighet: Nära grusväg

Groddjur: Mindre vattensalamander

Stadsdel: Farsta

Majrodammen

Dammen ligger i kuperad hållmark i den norra delen av Majroskogen. Den är anlagd i ett tidigare igenvuxet vitmossa-kärr.

Grävdes: 2012

Yta: 85 m²

Djup (max/medel): 0,5 m/0,3 m

Tillgänglighet: Skogsstig

Groddjur: Inga kända

Stadsdel: Farsta

Fagersjöskogsdammen

Denna damm är en djuphåla i det stråk av sumpskog som löper längst med Fagersjövägen. Här har åkergroda tidigare förekommit och kommer förhoppningsvis att återetableras.

Grävdes: 2012

Yta: 80 m²

Djup (max/medel): 0,7 m/0,4 m

Tillgänglighet: Nära bilväg

Groddjur: Mindre vattensalamander

Stadsdel: Farsta

Skönstaholmsfältets dammar

På Skönstaholmsfältet i Hökarängen har tre dammar anlagts. Dessa invigdes 20 maj 2016 och har alla förutsättningar att bli ett riktigt grodparadis!

Grävdes: 2015

Yta: totalt 640 m² (3 st)

Djup (max/medel): 1,5 m/0,5 m

Tillgänglighet: Gångstigar, brygga

Groddjur: Inga kända

Stadsdel: Farsta

Hökarängsdammen

En naturlig våtmark mellan Hökarängsgården och parkeringen till Hökarängsbadet som fördjupats för att lämpa sig för groddjur som nu gjort sig hemmastadda här.

Grävdes: 2012

Yta: 200 m²

Djup (max/medel): 1,0 m/0,5 m

Tillgänglighet: Nära parkering

Groddjur: Vanlig groda, mindre vattensalamander, vanliga padda

Stadsdel: Farsta

Forsändammen

Mindre damm som ligger på ängsmark intill Forsån, den strömmande sträcka som förbinder Magelungen med Drevviken. Dammen har emellanåt torkat ut och är i behov att vidare utgrävning.

Grävdes: 2007

Yta: 12 m²

Djup (max/medel): 0,4m/ 0,2 m

Tillgänglighet: Nära till grusväg

Groddjur: Inga kända

Stadsdel: Farsta

Sköndalsdammen

Vår minsta groddjursdamm ligger intill Drevviken och fina promenadvänliga grusstigar. För att hitta hit, åk mot Sköndalsvägen längst med Perstorpsvägen och gå några hundra meter mot sjöstranden.

Grävdes: 2007

Yta: 15 m²

Djup (max/medel): 0,4 m/0,2 m

Tillgänglighet: Nära till grusväg

Groddjur: Mindre vattensalamander

Stadsdel: Farsta

Kasbydammen

Kasbydammen ligger undangömt intill Tyresövägen vid sydvästra delen av Ältasjön. Dammen får vatten från ett närliggande dike. Ingen groddjurslek har hittills rapporterats från Kasbydammen.

Grävdes: 2007

Yta: Totalt 35 m²

Djup (max/medel): 1,0 m/0,5 m

Tillgänglighet: Kräver bil

Groddjur: Vanlig groda

Stadsdel: Skarpnäck

Altandammen

Dammen anlades 2006 och utgörs av en djuphåla grävd i ett naturligt kärr. Den tillhörande altanen är en utmärkt plats att njuta av den vackra miljön. Här finns vanlig groda och mindre vattensalamander.

Grävdes: 2006

Yta: 200m²

Djup (max/medel): 0,5 m/0,3 m

Tillgänglighet: Grusväg, däck

Groddjur: Vanlig groda, mindre vattensalamander

Stadsdel: Skarpnäck

Järvafältets dammar

Består av två dammar, Skogvaktarkärret och Hästa damm, som är anlagda i Igelbäckens kulturresevat på Järvafältet år 2007. Förutom groddjur är det en bra lokal för fågelskådning.

Grävdes: 2007

Yta: totalt 4500 m²

Djup (max/medel): 1,2 m/0,6 m

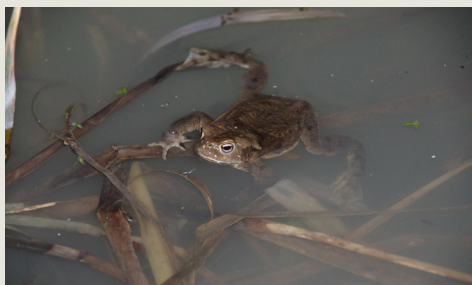
Tillgänglighet: stigar och spänger

Groddjur: Vanlig groda, vanlig padda och båda salamanderarter

Stadsdel: Rinkeby-Kista

Skärholmsdammen

Större damm som är en av två anlagda i Skärholmen. För att hitta hit, ta höger in på Skärholmens gårdsväg och efter ca 150 m ligger dammen norr om vägen.

Grävdes: 2015

Yta: totalt 640 m² (3 st)

Djup (max/medel): 1,3 m

Tillgänglighet: brygga, stigar

Groddjur: hela dagen

Stadsdel: Skärholmen

Björkhagendammen

Bilden nedan är ett montage av fotografen John Hallmén. Anläggning av denna damm planeras till hösten 2016. Dammen kommer att ligga vid entrén till Nackareservatet från Björkhagen och kommer bli en viktig förutsättning för arter som större vattensalamander och åkergroda i området.

Grävdes: 2007

Yta: 190 m²

Djup (max/medel): 1,2 m/0,8 m

Tillgänglighet: Nära till gångväg

Groddjur: Fullt solljus hela dagen

Stadsdel: Nackareservatet

Dammtorpsdammen

Denna damm ligger vid Björkhagens golfbana i Nackareservatet och är ett samarbetsprojekt med Naturskyddsföreningen och Björkhagens golfklubb. Dammen är den enda där vattendjupet kan regleras manuellt.

Grävdes: 2007

Yta: 225 m²

Djup (max/medel): 1,5 m/0,5 m

Tillgänglighet: Nära grusväg

Groddjur: Vanlig groda

Stadsdel: Nackareservatet

Stockholms Groddjur

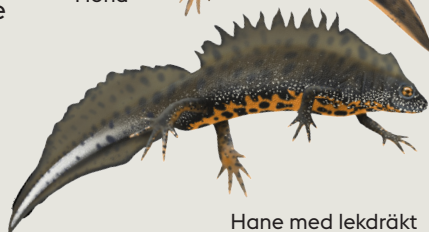
Större vattensalamander

- *Triturus cristatus*

Den större vattensalamandern har, till skillnad från den mindre, knottig hud. Den blir upp till 17 cm lång inklusive svansen. De leker i april – maj, och då får hanarna en tandad kam som sträcker sig över ryggen, och en separat svanskam. Hanen ger inte ifrån sig något lockrop. I stället sprider han en doft genom att dansande svänga med svansen, och lockar på så sätt till sig honorna. Kammarna tillbakabildas igen efter leken.

Hona

Hane med lekdräkt

Hane med lekdräkt

Hona

Mindre vattensalamander

- *Lissotriton vulgaris*

Den mindre vattensalamandern har en brun, slät hud på ovsidan, och en orangefärgad buk. Den blir som störst 11 cm från nos till svansspets. Under lekperioden april – juni utvecklar hanarna en tandad ryggkam som hos den mindre vattensalamandern sträcker sig över hela ryggen och svansen. Leken liknar i stora drag den större vattensalamanderns.

Åkergroda - *Rana arvalis*

Åkergrodan har en spetsigare nos än den vanliga grodan. Den blir ca 8 cm lång. Åkergrodan leker under en kort period i mars - april månad. Hanarna kan då anta en ljusblå färgton. De ger också ifrån sig ett ljud som låter ungefär "wupp, wupp" för att locka till sig honorna. I likhet med den vanliga grodan lägger honan stora romklumpar som vanligtvis består av några hundra romkorn.

Vanligt utseende

Hane med lekdräkt

Vanlig padda - *Bufo bufo*

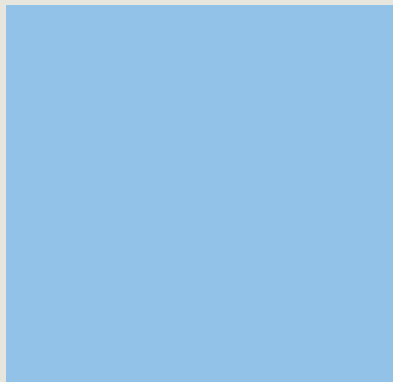
Den vanliga paddan har vårtig brun hud, och ögonen är guldfärgade. De leker ofta något senare än grodorna, i april – maj. Vanlig padda är lite större än grodorna, honorna blir upp till 15 cm långa, hanarna är något mindre. Man kan höra hanarnas lockande sång under våren. När de leker sätter sig hanen på honans rygg för att kunna befrukta honans ägg.

Honorna lägger meterlånga strängar av rom som kan innehålla flera tusen ägg. Rommen smakar så illa att den i regel får vara i fred från rovfiskar och andra djur.

Vanlig groda - *Rana temporaria*

Det kan vara svårt att se skillnad på vanlig groda och åkergroda, men det finns några kännetecken man kan titta efter. Till skillnad från åkergrodan, har den vanliga grodan en trubbig nos, och ryggåsarna böjer sig oftast bågformat utåt. Färgen varierar i brun-gul-aktiga toner. Den blir lite större än åkergrodan, c:a 10 cm. Den vanliga grodan leker under samma period som åkergrodan. Under leken ger hanarna ifrån sig ett skorrande läte som skiljer sig markant från åkergrodans lockrop.

Ytterligare information:

Naturskyddsföreningen

Applikation "Grodguiden" till Android/IOS

Stockholms Herpetologiska Förening

www.sthlmherp.net

Stockholms miljöbarometer

www.miljobarometern.stockholm.se

Projekt Grodkollen

www.grodkollen.se

Stockholms stads fiskevård

www.facebook.com/fiskevard

Det är vi som jobbar med Grodkollen och de nya dammarna i staden:

Vide Ohlin och Kurt Elmqvist (SHF), Sverker Lovén och Oliver Karlöf (Stockholms idrottsförvaltning), Gunilla Hjort och Felicia Sjösten (Stockholms miljöförvaltning), Martina Kiibus samt Föreningen Rädda Långsjöns Grodor.

Layout: Oliver Karlöf

Text: Vide Ohlin, Oliver Karlöf

Bild: Vide Ohlin, Oliver Karlöf, Sverker Lovén, Kurt Elmqvist, Lennart Pettersson

Illustrationer: Copyright Artdatabanken SLU, Jan-Åke Wingqvist

Stockholms
stad

RÄDDA
LÅNGSJÖNS
GRODOR

